

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ
COMITETUL GEOLOGIC
INSTITUTUL GEOLOGIC

DĂRI DE SEAMĂ
ALE
ȘEDINȚELOR

VOL. XLIX
(1961 — 1962)

Partea II-a

BUCUREȘTI
1964

CONSIDERAȚII ASUPRA DOGGERULUI DIN STRUCTURA PLEȘIVA (ZONA REȘIȚA—MOLDOVA NOUĂ, BANAT) ¹⁾

DE

C. BOLDUR, I. STĂNOIU, AL. STILLĂ

În vara anului 1961, în cadrul unor lucrări de prospecțiune pentru cărbuni în zona Reșița—Moldova Nouă, am cercetat regiunea cuprinsă între valea Minișului la nord și valea Nerei la sud.

În partea de est a regiunii cercetate, către rama cristalină a bazinului sedimentar, se dezvoltă structura Pleșiva. Această structură reprezintă un anticlinal asimetric cu flancul estic foarte strivit și în cea mai mare parte laminat, datorită importanței falii longitudinale a Pleșivei.

Cercetătorii anteriori (4) separă Liasicul drept cel mai vechi termen ce aflorază la zi în structura Pleșiva, sub forma unor iviri dezvoltate, constituite din alternanțe de depozite în facies continental lagunar cu depozite în facies marin. Cercetările noastre au arătat că în realitate majoritatea depozitelor considerate liasic-inferioare reprezintă de fapt Doggerul.

Urmărind dispoziția geometrică și succesiunea litologică în câteva profile la est de vârful Pleșiva Mare, am constatat că depozitele în discuție formează un complex dispus peste șisturile argiloase cu Corbule, ale Toarcianului, și suportă calcarele grezoase vinete cu accidente silicioase ale Callovianului.

Complexul litologic de la est de vârful Pleșiva, la care ne referim, are în bază un pachet de gresii calcaroase, micacee, aenușii-gălbui, uneori cuarțitice, care conțin numeroase forme de lamelibranchiate cu scoica groasă și gasteropode (*Nerinella*). La partea superioară gresiile devin mai fine și trec treptat la un pachet de șisturi grezoase micacee, brune-cafenii, din care am recoltat forma *Oecotraustes* (*Paroecotraustes*) cf. *serrigerus* WAAGEN (pl. fig. 2) Din depozite echivalente, în alte puncte, tot în structura Pleșiva, am mai colectat formele:

Clydoniceras discus SOWERBY (planșă, fig. 1) (valea Cheia Golumbului)

Delecticeras cf. *legayi* RIGAUX-SAUVAGE (planșă, fig. 3) (pîriul Ciungi)

Oecotraustes (*Oecotraustes*) cf. *nodifer* BUCKMAN (planșă, fig. 4) (pîriul Ciungi)

¹⁾ Comunicare în ședința din 16 martie 1962.

Dintre acestea doar *Clydoniceras discus* SOW. a mai fost semnalat la Anina, în Doggerul dezvoltat în facies central (5, 6). Repartiția stratigrafică a acestor forme în Anglia și Franța (1, 2) este dată în tabela de mai jos.

	Bathonian	
	inferior	superior
<i>Clydoniceras discus</i>	—	+
<i>Delecticeras legayi</i>	—	+
<i>Oecotraustes serrigerus</i>	rar	+
<i>Oecotraustes nodifer</i>	+	—

Concluzia ce se poate trage este aceea că pachetul superior al complexului descris reprezintă Bathonianul în întregime.

Continuitatea de sedimentare între pachetul inferior cu lamelibranchiate și poziția acestuia față de pachetul superior cu amoniți bathonieni, ne îndreptățesc să conchidem că partea bazală a complexului reprezintă Bajocianul.

Caracterul detritic-grezos, uneori grosier și existența lamelibranchiatelor cu scoica groasă sau a Nerinelletor în complexul descris, ne permite să afirmăm că în structura Pleșiva avem prezent Doggerul (Bajocian-Bathonian) de tip litoral marginal, dispus transgresiv peste Toarcianul pelitic. Poziția transgresivă a Doggerului de tip marginal a fost semnalată și în alte puncte ale zonei Reșița — Moldova Nouă (3, 5).

Argumentarea paleontologică a existenței Doggerului de tip marginal în structura Pleșiva, pentru depozite considerate anterior liasice, vine să excludă definitiv din discuții problema faciesului marin al Liasicului.

Descrierea formelor

Clydoniceras discus Sov.

(planșa fig. 1)

1888 *Amonites discus* GROSSOUVRE, *Bull. Soc. Géol. Fr.*, ser. 3, vol. XVI, p. 378, pl. 4, fig. 6; 6 a.

1905 *Clydoniceras discus* BLAKE, *Pal. Soc. London*, vol. LIX, p. 54, pl. 6, fig. 1.

1923 *Clydoniceras discus* LISSAJOUS, *Trav. Lab. Géol. Fac. Sci. Lyon*, fasc. III, mém. 3, p. 108, pl. 24, fig. 1; 2.

1930 *Clydoniceras discus* GROSSOUVRE, *Cent. Soc. Géol. Fr.*, Livre Jub., p. 379.

1943 *Clydoniceras discus* DOUVILLE, *Mém. Soc. Géol. Fr.*, mém. 48., t. XXII, fasc. 1—2, p. 10, pl. 1, fig. 3, 6.

1951 *Clydoniceras discus* ARKELL, *Pal. Soc. London*, p. 33, pl. 2, fig. 2 a, 2 b; 2 c.

$$D = 55; H = 33; G = ?; O = 4.$$

Specie de talie mică (una dintre cele mai mici ale genului), cu cochilia de formă discoidală. Ornamentația, absentă pe ultima cameră, constă din coaste relativ fine și falciforme. Turul de spiră are secțiunea sagitată, cu partea ventrală carenată.

Proveniență: valea Cheia Golumbului, Bathonian superior.

Delecticeras cf. *legayi* RIGAUX & SAUAGGE

(planșă, fig. 3)

1888 *Amonites discus* GROSSOUVRE, *Bull. Soc. Géol. Fr.*, sér. III, t. XVI, pl. 4, fig. 4 a, 4 b; 5 a, 5 b.

1905 *Clydoniceras legayi* BLAKE, *Pal. Soc. London*, vol. LIX, p. 57, pl. 6, fig. 4, 5, 6.

1930 *Clydoniceras legayi* GROSSOUVRE, *Cent. Soc. Géol. Fr.*, Livre Jub., p. 379.

1943. *Clydoniceras discus* DOUVILLE, *Mém. Soc. Géol. Fr.*, t. XXII, fasc. 1-2, mém. 48, pl. 2, fig. 2, 3, 5, 6; pl. IV, fig. 4, 7, 8.

1951 *Clydoniceras legayi* ARKELL, *Pal. Soc. London*, p. 44, pl. 4, fig. 9, 10, 11 a, 11 b.

$$D = 43; H = 18; G = ?; O = 6,5.$$

Exemplarul ce-l posedăm prezintă afinități cu formele tinere de *Clydoniceras discus* Sow., de care se deosebește prin ombilicul mai larg, turul de spiră mai puțin gros, șanțurile sifonale și secțiunea dreptunghiulară a turului de spiră.

Mai prezintă asemănări cu *Delecticeras delectum* ARKELL, de care se deosebește prin comprimarea mai accentuată a cochiliei, ornamentația mai fină și șanțurile sifonale mai înguste.

Exemplarul este deformat lateral.

Proveniență: pîriul Ciungi, Bathonian superior.

Oecotraustes (*Paroecotraustes*) cf. *serrigerus* WAAG.

(planșă, fig. 2)

1888 *Amonites serrigerus* GROSSOUVRE, *Bull. Soc. Géol. Fr.*, sér. 3, t. XVI, pl. 4, fig. 2 a, 2 b

1923 *Oecotraustes serrigerus* LISSAJOUS, *Trav. Lab. Géol. Fac. Sci. Lyon.*, fasc. 5, mém. 3, p. 120, pl. 26, fig. 1, 2, 3, 4, 5.

1930 *Oecotraustes serrigerus* GROSSOUVRE, *Cent. Soc. Géol. Fr.*, Livre Jub. t. II, p. 377, pl. 39, fig. 10.

1951 *Oecotraustes* (*Paroecotraustes*) *serrigerus* ARKELL, *Pal. Soc. London*, vol. CV, p. 69, pl. 8, fig. 4.

$$D = 32; H = 13; G = 4; O = 10.$$

Posedăm un exemplar din care nu s-a păstrat decât jumătate din ultimul tur de spiră.

Cochilia destul de larg ombilicată, coastele evidente și absența acestora pe porțiunea internă a turului de spiră, precum și aspectul turului de spiră, sînt caractere ce îl apropie de *Oecotraustes serrigerus* WAAGEN.

Proveniența: est de vîrfurile Pleșiva Mare, Bathonian.

Oecotraustes (Oecotraustes) nodifer BUCKMAN
(planșă, fig. 4)

1923 *Oecotraustes nodifer* LISSAJOUS, *Trav. Lab. Fac. Sci. Lyon*, fasc. 5, mém. 3, p. 125, pl. 26, fig. 13 a.

1951 *Oecotraustes (Oecotraustes) nodifer* ARKELL, *Pal. Soc. London*, vol. CV, p. 68, pl. 7 fig. 7, 8.

$D = 28$; $H = 9,5$; $G = ?$; $O = 12$.

Cochilie destul de larg ombilicală. Tururile de spiră au flancurile aplatizate. Ornamentația, absentă pe ultima pătrime a cochiliei și pe jumătatea internă a flancurilor, constă din coaste dese și dezvoltate, ce se termină spinat pe partea sifonală, unde mărginesc o ușoară carenă.

Această specie prezintă afinități cu *Oecotraustes conjungens* MAYER, de care se deosebește prin ombilicul mai larg și prin spinațiunea ventrală.

Exemplarul ce-l posedăm este deformat dorso-ventral.

Proveniența: pîrîul Ciungi, Bathonian inferior.

BIBLIOGRAFIE

1. ARKELL W. J. Monograph of the English Bathonian Ammonites. *Palaont. Soc. London* 1951.
2. ARKELL W. J. Jurassic Geology of the world. 1956.
3. BOLDUR C., BOLDUR A. Geologia regiunii Reșița—Doman—Secul. *D. S. Com. Geol. XLVI* (1958—1959), București 1963.
4. MUTIAC V. Studii geologice în partea mediană a zonei Reșița — Moldova Nouă (Banat). Ed. Acad. R.P.R. 1959.
5. NĂSTĂSEANU S. Faciesurile Doggerului din zona Reșița — Moldova Nouă. Banatul de vest. *Lucrările Congr. V. Asoc. geol. carpato-balcanică*, 1961.
6. RĂILBANU GR., NĂSTĂSEANU S., MUTIAC V. Cercetări geologice în regiunea dintre Anina și Doman (Zona Reșița — Moldova Nouă). *Bul. Acad. R.P.R. Secția Geol.-Geogr.* vol. 2 București 1957.

EXPLICAȚIA PLANȘEI

EXPLICAȚIA PLANȘEI

- Fig. 1. — *Clydoniceras discus* SOWERBY. Bathonian sup.
Fig. 2. — *Oecotraustes (Paraoecotraustes)* cf. *O. serrigerus* WAAGEN. Bathonian sup.
Fig. 3. — *Delecticeras* cf. *D. legayi* RIGAUX et SAUVAGE. Bathonian sup.
Fig. 4. — *Oecotraustes (Oecotraustes)* cf. *O. nodifer* BUCKMAN. Bathonian inf.

1.

2.

3.

4.

СООБРАЖЕНИЯ В СВЯЗИ С НАЛИЧИЕМ ДОГГЕРА
В СТРУКТУРЕ ПЛЕШИВА (ЗОНА РЭШИЦА—МОЛДОВА НОУЭ,
БАНАТ)

К. БОЛДУР, И. СТЭНОЮ, АЛ. СТИЛЛА

(Краткое содержание)

В верхней части песчанисто-известняково — слюдяного комплекса структуры Плешива, считавшейся раньше лейасовой, были извлечены виды:

Clydoniceras discus Sow.

Delecticeras cf. *legayi* RIGAUD & SAUVAGE

Oecotraustes cf. *serrigerus* WAAG.

Oecotraustus cf. *nodifer* BUCK.

которые указывают с достоверностью на батский возраст.

На основании разграничения комплекса между тоарским и келловейским ярусами, а также и на основании разновидностей аммонитов, отобранных из верхнего пакета и ламеллибранхиотов изъятых из нижнего пакета, авторы приходят к заключению, что дискуссионные отложения представляют байос-батский яруса — в крайней фации (неритовое побережье).

CONSIDÉRATIONS SUR LE DOGGER DE LA STRUCTURE PLEȘIVA
(ZONE DE REȘIȚA — MOLDOVA NOUĂ, BANAT)

PAR

C. BOLDUR, I. STĂNOIU, AL. STILĂ

(Résumé)

À la partie supérieure du complexe grésocalcaire micafère de la structure Pleșiva — considérée, auparavant, liasique — ont été prélevées les formes suivantes:

Clydoniceras discus Sow. (planche, fig. 1)

Delecticeras cf. *legayi* RIGAUD & SAUVAGE. (planche, fig. 3)

Oecotraustes cf. *serrigerus* WAAG. (planche, fig. 2)

Oecotraustes cf. *nodifer* BUCK. (planche, fig. 4)

qui attestent l'âge bathonien.

Suivant la position du complexe entre le Toarcien et le Callovien, ainsi que suivant les ammonites prélevées dans le paquet supérieur et les lamellibranches du paquet inférieur, les auteurs tirent la conclusion que les dépôts étudiés représentent le Bajocien-Bathonien en faciès marginal (littoral néritique).